

Emine Batar

UZAYAN GÖLGELER

Emine Batar: 1977 Malatya doğumlu. İnönü Üniversitesi mezunu. Öğretmen olarak görev yapıyor. Öyküleri *Heceöykü*, *Yediiklim*, *Dergah* dergilerinde yayımlandı. *Heceöykü* dergisinde öykü ve deneme yazmaya devam ediyor. *Uzayan Gölgeler*, ilk öykü kitabı.

UZAYAN GÖLGELER

EMİNE BATAR

HECE YAYINLARI

Hece Yayınları: 307
Öykü

Birinci Basım: Nisan 2014
© Hece Yayınları

Kapak Tasarımı: Sarakusta
Teknik Hazırlık: Bülent GÜLER

Baskı: Dumat Ofset
Tel: (0.312) 278 82 00

ISBN: 978-605-5108-35-9

HECE YAYINLARI
Konur Sk. No: 39/1-2 Kızılay / Ankara
Yazışma: P.K. 79 Yenişehir / Ankara
Telefon: (0 312) 419 69 13
Fax: (0 312) 419 69 14
e-posta: hece@hece.com.tr

İÇİNDEKİLER

Babam Ölünce /	7
Evdeki Yabancı /	11
Uzayan Gölgeler /	15
Tren Rayları /	29
Kalabalık Yalnızlıklar /	35
Aşk Yüzünden /	41
Stres Yok /	47
Yaşamın Delilik /	53
Her Şey Onların Yüzünden /	61
Satılık Ev /	69
Kirli Para /	75
Yirmi Birinci Gün /	83
Bir Mektup /	89
Mezarlıktaki Diriler /	93
Geberik /	97
Gizli Gerçek /	107
Rüya İşte /	111

BABAM ÖLÜNCE

Acelesi olmayan bir ambulânsla getirdiler onu. Bekleyenler, gelişindeki sessizliğin sebebini anlıyorlardı. Önce, yaklaşan ambulânsa bakarak birbirinden uzaklaştılar; kimse acısını diğerine bulaştırmak istemiyordu. Ellerini koyacakları bir yer, ayaklarını atacakları bir toprak parçası bulamamışken; gerçek geldi ve karşılarında durdu.

Acı gittikçe ağırlaşmıştı; tek başına taşıyamayanlar birbirine doğru yaklaştılar.

Trenler düdüklarını çalmadan geçiyor, yağmur; haberci bulutlara fırsat tanımadan aniden bastırıyordu. O sırada karşı dağların ardından yükselen güneşi gördüm; bulutların arasında bulduğu küçük bir boşluktan başını uzattı ve baktı, sonra yeniden kayboldu.

Ev sahibinin evdeki son günü... Bir misafir gibi geliyor ve aynı yabancılıkla gitmek için hazırlanıyor; son nefes alış verişlerini dinliyoruz. Tahammülüm beni hayrete düşürüyor. Gırtlığına bir hançer saplanmış da nefesi bulduğu küçük bir boşluktan gidip geliyormuş gibiydi; gürültülü ve derin... İki nefes arasında uzayan zaman beni korkutuyor. Bir an öldüğünü sanıyorum. Ayağa kalkıyorum, yattığı odanın kapısını hafif aralıyorum. Gözleri kapalı. Her geçen dakika biraz daha zayıfladığını düşünüyorum; yorganın altında bedeni yok gibi. Hâlâ aldığı nefesi vermedi, öldü mü? Etrafta bir kuş sürüsü çılgık çılgılığa havalanıyor.

“Ne oldu? Neden ses kesildi? Ne oldu?”

Komşu kadın beni kolumdan tutup oturtuyor.

“Sakin ol, bu kadar ağladığın için baban acı çekerek ölüyor.”

Çıkıyorum odadan; oturan kadınların kiminin eteğine, kiminin ayağına basarak... Bulduğum herhangi bir ayakkabıyı giyerek bahçeye fırlıyorum.

Kapı önünde oynayan çocuklar, beni görünce oyunu bırakıp susuyorlar. Yüzlerine yayılmış acıma hissini ve gözlerine sığdırdıkları çocukça üzüntülerini belli etmeye çalışırken gittikçe güzelleştiklerini görüyorum. Yoldan geçen birkaç yabancı, evde bir cenaze beklendiğini anlıyor olmalı ki yaklaşınca konuşmayı kesiyorlar. Ağaçlarda kalmış tek tük yapraklar rüzgârda sallanıyor, bir uçak bulutların arasından sessizliği delerek geçiyor.

Neden hepsini fark ediyorum?

Ah ne acı! Babam ölüyorken bile görüyor ve duyuyorum.

Komşu kadınlar söylüyor; üç gün önce son bakışlarını bana diktiğinde sakın olmalıymışım! Benim yüzümdenmiş, yoksa oracıkta ölmüş. Şimdi üç gündür çektiği acının sebebi, benim onun boğazına düğümleyip bıraktığım son çığlığım olmuş.

Bir sesim soruyor: Doğru olabilir mi?

Başka biri: “Hayır, Allah bize merhamet etti ve üç gün daha nefesini duymamıza izin verdi.”

Bir diğeri: “O an ölseydi delirebilirdim. Üç günlük süre, beni bu acıya hazırladı.” diyor.

“Hazırladı” dediğime kızıyorum sonra: Hazırlamak mı? Hazır olmak istemiyorum.

Dünya sallanıyor, bu yüzden dengemi sağlayamıyor ve oturuyorum. Hafif aralanmış pencereden bahçeye yayılan iki ses var: Babamın nefes alış verişleri ve başucunda Kur’an ayetlerini okuyan imamın sesi... Çevresinde oturanlar ise koyu bir sessizlik içindeler. Onların sessizliği ile boşluk büyüyor böylece ses daha hızlı yayılıyor.

Babamın, toprağı incitmeden yürüyüşünü, ağaçların dallarına uzanışını, onlara hayranlıkla bakmasını, bakışıyla bahçeyi kucaklamasını hatırlıyorum. Gökyüzü kara, kapkara. Alçalıyor, ölümü haber veren o ağır bulutların içine girip kayboluyorum. Bir göç başlıyor, boşalıyorum.

Ruhum başka tarafa bedenim başka tarafa gidiyor. Ara sıra duruyor, ikisini birleştirmeye çalışıyorum. Sonra yorgun düşüyor, bırakıyor ve parçalanışıma izin veriyorum. Bulutlar benimle daha da ağırlaşıyor. Bir süre sonra bedenim gözden kayboluyor. Ruhumun etsiz, kemiksiz hali, kar bulutlarının arasında donuyor. Daha fazla yol alamıyorum, oraya yığılıyorum; herhangi bir bulutun kara gövdesinin üstüne...

Bayılmışım.

Beni bir odaya almışlar.

Kendime geldiğimde ilk söylediğim söz “babam” olduğu için komşu kadın yine kızıyor. “Şşşt, böyle yapmamalısın, Allah’ın gücüne gider, ağlamamalısın, dua etmelisin” diyor.

Sesimi hapsederek dua ediyorum. Babamın nefes alış verişi duvarın ardından bile duyuluyor. Evin tavanına, duvarlara, eşyalara bakıyorum, sessizleştiklerini; bu içli ağıta tepki verdiklerini hissediyorum. Onların yakınlığına sarılıyorum. Pencereden görünen bahçenin yakınlığına, kedimizin sessiz sedasız bekleyişine sarılıyorum. Ve uyumak; derin, uzun bir uykuya dalmak, belki de hiç uyanmamak istiyorum.

Gözlerimi kapatıyorum, oda sessizleşiyor, artık sadece ben varım. Babam giriyor odaya, yanıma geliyor. Eğilip yanağımı okşuyor, yüzümdeki yaşları siliyor, çok kısa bir süre gözlerime bakıyor. Dudaklarındaki tebessümle gözlerindeki keder birlikte beliriyor. Sonra arkasını dönüp gidiyor. Daha kapıdan çıkmadan; odanın içinde bir yerde kayboluyor.

Sesler uyandırıyor beni. Kadınların ağıtları, annemin feryatları arasında uyanıyorum. Tavanın çöküşü ile altında kalışımı fark etmemin aynı anda olması gibi. Kuşların hepsinin birden ağaçları terk etmesi, nehirlerin durup kenarlara sinmesi ve yatağını boşaltması, gökyüzünün yukarda olması gerektiğini unutmaması ve düşmesi gibi... Yeryüzündeki her şeyin bir “hiç”ten ibaret olması gibi...

Ağaçlar gövdelerinden inceliyor... İnceliyor. Kedi kalabalığım arasında mırıl mırıl ve telaşla bacaklarıma sürünüp duruyor. Avludaki dut ağacının iniltileri duyuluyor.

Artık derin nefes alışverişler yok.

Biri bu evi terk ediyor, kalanlara hiç aldırmadan...

Son nefesini evin kuytu bir köşesine bırakarak gidiyor; bakmıyor, konuşmuyor.

Ellerini, ayaklarını ve gövdesini bırakarak gidiyor.

* * *

Alıp götürdüler babamı. Bu bahçe, bu ev ayaktaydı. Kalabalığın içine gizlenmiş başka bir kalabalık vardı, bu yüzden ev durmadan genişliyordu. Arabalar ve insanlar gözden kaybolana kadar ağaçlar hep o tarafa bakıyordu. Dört yaşındaki kardeşim, -daha dün babam öldüğü için ağladığını unutmuş- soruyor:

“Babam nerede?”

Kimsede cevap yok. Zaten cevabı beklemeden koşuyor ve diğer çocukların oyunlarına katılıyor.

* * *

Bu Şubat soğukunda toprağa yalnız girişini seyrediyoruz.

“Ölüler üşümez ki” diyor komşu kadın.

“Kim bilebilir! Hiç ölmedik ki, belki de üşüyorlardır” diyorum.

* * *

Giysilerini bir komşuya verdi annem. Babamla aynı yaşlarda, babamın boylarında, aynı zayıflıkta... Her gün belli bir saatte kapımızın önünden geçiyor, geçişini gözetliyorum.

İşte bugün de giysiler üstünde.

Arkadan babama ne kadar da benziyor.

Babamın giysileri gidiyor.

Babam yok içinde.

EVDEKİ YABANCI

Burası benim evim mi? Bu yatak, bastığım halılar, mutfaktaki masa, oturma odasındaki kanepeler bana yabancıymışım gibi bakıyor. Duvarlar birbirine yaklaşıyor, oda daralıyor nefes alamıyorum. Oysa ev ne kadar da büyük, içinde küçük bir karınca gibi korkuyla geziniyorum. Gökyüzü asık suratlı mavi bir ‘dev’e benziyor. Pencereden sızan ışık, beni tatlı bir oyuna davet etmiyor. Elim cama çarpınca dağılıyorum.

Bu evde annemin kokusu yok. Kardeşimin sesini duymuyorum, eşyaların yerini değiştiren ablam değil. Teyzemin parfüm kokusu her yere sinmiş. Annem, ayakkabılarındaki toprakla girse içeri, ablam bağırırsa oradan “anne halılar! Onlara toprak dökmemelisin.” Annem mahcup ve gülümseyerek çıksa dışarı ve ben kapının önünde ayakkabılarındaki toprağı temizleyişini seyretsem. Teyzemin dolabında dizi dizi giysiler. Bunlar toplantılar için. Bunlar gece gezmesi için, teyzem onları giyince tıpkı bir avize gibi parlıyor. Her döndüğünde başka bir yönden vuran ışık onun renklerini ortaya çıkarıyor. Teyzem biliyor böyle olduğunu; kolunu kaldırıyor, yürürken hafif sallanıyor, bazen aniden dönüyor. Böylece renkler bir oradan bir buradan beliriyor. Yeşil, pembe, sarı...

Annemin pullu elbisesi hiç olmadı. Annem şimdi ağaçların arasında dolaşıyordur.

Bilmiyor yalnız olduğumu. Halılarla bile bir dostluk kuramadığımı, onlara korkarak bastığımı bilmiyor. Masaya tedirgin oturduğumu, kaşığı ağzıma götürürken titrediğimi de. Teyzem, “Annen

görgü kurallarını öğretmemiş sana.” diyor. Teyzem anneme çok kı-zıyor. Misafirlerden ayrı indiriyor yemeğimi, teyzem bana iyilik yapıyor. Çünkü onlar gibi yemeyi beceremem. Koltuklara yaklaş-mıyorum; öylesine dik ve kibirli duruyorlar, öne eğdiğim omuzla-rımdan utanarak yanlarından geçiyorum. Kapıları yavaş açıyorum, sessizce yürüyorum; yokmuş gibi. Gök parça parça bulutlandı. Kar-şısındaki inşaattan işçiler görüldü.

Biri hep bizim pencereye bakıyor, teyzemin bana baktığından daha uzun.

Adam aşağı inerken yukarı çıkarken dönüp bakıyor; ben pence-rede yoksam bile... Yukarı bir şey taşırken, bir işle uğraşırken ba-kıyor. Teyzem neden bana bakmıyor? Bana bakması için yemek yapmalıyım. Görgü kurallarını öğrenmeliyim, onun istediği gibi ol-malıyım. “Oğlan gibisin” diyor, “hâlâ sokakta çelik çomak oyna-yan kasabalısın. Hanımefendi ol, beni utandırıyorsun.”

Kimsenin evde olmadığı şu saatleri seviyorum. Hava akciğerle-rimi dövmeden girip çıkıyor, güneş daha iyimser ve merhametli, ev daha uysal. Teyzem eve girer girmez bütün eşyalar birer şımarık çocuğa dönüşüyor.

Orada bir park var, içinde çocukları güldüren salıncaklar, kay-dıraklar... İsmi bilmediğim bir dizi ağaç, tahta kanepeleri gölge-lendiriyor. Karşıda bir inşaat var, içinde pencereye bakan bir işçi. Dizdiği tuğlaların arasına çimento dökerken bile pencereye baktığı-nı görüyorum. Babamın karda yürüyüşünü hayal ediyorum. O yaş-lı adam uzun, eski paltosunun içinde otobüs durağına ilerliyor. Al-tı düzleşmiş ayakkabısı karda birden bire kayıyor. Elinde bana ge-tirmek üzere tuttuğu süt şişesi devrilmesin diye yere dümdüz yat-maya razı oluyor. Ah evet, böyle anlatmıştı:

“Sütün dökülmemesi için onu kaldırdım ama ben de boylu bo-yunca çamura uzandım.”

Anlatırken içten kahkahalar attı, gözyaşlarını tutamadım. Ağla-mak en son çaredir evet, ama çamur içindeki paltosunu görünce ke-miklerim eridi ve korumasız kaldım.

Arabalar her yerde. Hemen aşağıda otobüsü kapıya getiren ve beni okula götüren bir yol geçiyor... Okulda rakamlar, denklemler,

formüller, tarihler var. Elinde tebeşir olan öğretmenler... Ne çok şey biliyorlar; integral, türev, trigonometri, optik, kimyasal bağlar, fiziksel bağlar, aynı familyadan olanlar-olmayanlar... Her yıl biraz daha artacak öğrendiklerim. Öğrenmek ne güzel, ne ağır... Bütün derslerin arasında beni avutacak bir bilgi arıyorum. Onlar için buradayım, oysa hiçbiri beni teselli etmiyor. Öğretmenlerim ezberledikleri şeyler yüzünden yorgunlar. Bilginin nefretle yürüyüşünü seyrediyorum onlara bakarken. Büyümek isterken küçük bir kız oluyorum birden bire: Anne, annem!

İnşaatin arkasında bir parçası görünen dağ... Gece ışığımı söndürüp o dağa bakıyorum. Işıklar yanıyor ara sıra, birileri o dağın eteğinde. Teyzemin elbiseleri şık ve moda uygun. Odasında bir tuvalet masası ve üstünde onlarca makyaj malzemesi. Onları sürünce yürüyüşü değişiyor, boyu uzuyor; bir mucize gibi!

Annemin ayakları toprak kokuyordur ve nasıl da yorulmuştur, ter içindedir.

Konuşmaya başladığımda teyzem beni dikkatle dinliyor. Oh! Elbette konuştuklarım önemsiz ve sıradan. Kelimelerimi tek tek düzeltiyor:

“Yanlış! O kelime öyle söylenmez, bu cümleyi böyle kurmamalısın. Konuşurken ağzının kıvrılışına, dilinin bükülüşüne dikkat etmelisin. Ses tonun seni kabalaştırıyor, ince çıkmasını sağlamalısın. Şimdi sus ve beni dinle, bu senin için daha iyi”

Susuyorum. Teyzemin dudakları öne çıkıyor, yanlara kayıyor, bana aksanımı unutturmak için şekilden şekle giriyor.

Salondaki tabloda bir deniz; derin yerleri lacivert, sığ yerleri mavinin tonlarında. Gökyüzüyle birleşmiş. Kıyıda yalnız başına bir kayık; bağlanmış, öylece duruyor. Dalgalar onu yerinden oynatıyor, indirip kaldırıyor, yoruyor bir güzel. Kayık direniyor. Halatı koparıp kaçmayı düşünüyor mu acaba? Kayık denize ait olduğunu biliyor...

Vitrinde parlayan gümüşler, kristaller. Sadece camın arkasından bakıyorum onlara, teyzem yaklaşma demişti, sakar olduğumu bilmiyordum, öğrenince üzüldüm. Hiçbir şeye dokunamaz oldum. Dokunsam kıracaktım. Eşyalara çarpmadan yürüyorum, çok dikkatliyim.

İşte bahçedekiler babam ve annem, görüyorum. İkisinin de elle-ri yemyeşil. Hem konuşuyor hem ağaçların altındaki otları temizliyorlar. Yanlarındaki ince arktan su akıyor, otları temizlenmiş diğer ağaçlara. Ablam birazdan onları yemeğe çağıracak. Salçalı bulgur pilavının kokusu ta buraya geliyor. Kardeşim mahalledeki diğer çocuklarla evcilik oynuyor. Ablamın yaptığı bez bebek elinde. İçi yün dolu kollarını bir arkaya bir öne götürüyor, onu konuşturuyor, oturuyor, yatırıyor, dizlerinde sallıyor.

Şimdi okula hazırlanmalıyım. Şehrin en iyi lisesine gidiyorum, seçkin bir çevrenin çocuklarının geldiği lise. Teyzem, o okula gitmemi özellikle istedi.

“Kimin yeğeni olduğunu unutma” diyor.

Eniştem “o okula gidebildiğin için çok şanslısın” diyor, başka da bir şey konuşmuyor.

Teyzem “ortama uyum sağlayamazsan başarılı olamazsın” diyor, bilmediğim çok şey olduğunu söylüyor. O öyle söyledikçe bildiklerim aklımdan silinip gidiyor.

Takvimden bugünü de koparacağım.

Allahım günler neden bu kadar yavaş geçiyor?

Annem de özlüyor mu beni?

Kardeşim evcilik oynarken beni unutuyor mu?

Ablam yemek yaparken, babam ağaçlarla ilgilenirken unutuyor mu?

İnşaattaki işçi yine pencereye bakıyor, perdenin ardındaki gölgame... Gölgem, ben evde yokken de orada duruyor. Hafta sonu gizlice izledim o işçiyi, gölgeler kararınca kadar baktı. Bu tuhaf merakla oyalanıyorum, kendimi ondan saklayarak...

Büyük okullarda okumak istiyorum, oysa ruhum doğduğum küçük kasabaya kaçıyor, durmadan.

Ah gölgem, beni bu evde tut ne olur!

UZAYAN GÖLGELER

Sol eliyle, eteğinin rüzgârda dalgalanışına engel olmaya çalışıyor, arada kalkan saçlarını kulağının arkasına sıkıştırıp tekrar eteğine uzanıyordu. Sokak, dalgalı bir denizde yalpalayan sandal gibiydi. Kaldırımında ilerleyen akşam kalabalığına karıştı. İki yönlü akan arabalar, gözlerinden etrafa saçtıkları sarı ve beyaz ışıklarla, karanlığın erkenden hissedilmesine sebep olmuşlardı. Caddenin sonundaki pastanenin önünde durdu. Vitrinde seyrettiği kremalı pastanın meyve suyuyla harika gideceğini düşündü. Kurabiyelerin iyi pişmiş olduğunu kendine kabul ettirmeye çalıştı. Son iki gündür tamamen kesilen iştahını açamayacağını anlayınca oradan uzaklaştı. Ayakları onu şehrin doğusuna giden otobüslerin durağına götürdü. Hazır bekleyen otobüslerden 12N yazana bindi. Bulduğu ilk boş yere oturdu. Daha doğrusu, gittikçe ağırlaşan bir çuval gibi yığıldı. Çantasının fermuarını yarıya kadar açıp içinden bir kitap çıkardı. Kapağın ön tarafında, arkası dönük –gölgesini ardında bırakmış- bir adam resmi vardı. Kitabın adını okudu: “Bir Gün” Yazarın fotoğrafı, kapağın arka tarafında, hakkında yazılanların üst kısmında duruyordu. Kollarını birbirine geçirmiş, boynunu sağa eğmiş ve yüzüne hüznü bir gülümseme oturtmuştu

O gün kitabevi oldukça sakindi. Elindeki kitaba öylesine dalmıştı ki içeriye müşteri girdiğini fark etmemişti. Sadece bir gölgenin süzüldüğünü, kitap rafları arasında var ile yok arasında sessizce gezindiğini hissediyor ama kafasını kaldırıp bakamıyordu.